

‘Nog geen protesterende boeren op de stoep’

De landbouw levert de maatschappij veel diensten en die diensten verdienen beloning, vindt Roald Lapperre van het ministerie van LNV. Maar hoe het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) er na 2013 uitziet, hangt af van Europese onderhandelingen.

Roald Lapperre: 'Elke fase van het Europese landbouwbeleid heeft zijn eigen accenten.'

Waarom gaat het GLB-beleid op de schop?

'We willen als Nederland na 2013 een sterkere koppeling aan maatschappelijke prestaties als voedselzekerheid en -veiligheid, dierenwelzijn, milieu en landschap. Nu geldt een historische verdeling. Niet dat we spijt hebben van die keus. Elke fase van het Europese landbouwbeleid heeft zijn eigen accenten. Vergeet niet dat het gezamenlijke landbouwbeleid veel heeft bijgedragen aan de Europese eenwording. Maar beleid moet weerspiegelen wat een maatschappij belangrijk vindt en dat verandert met de tijd. Met het GLB kun je compenseren wat maatschappelijke waarden niet krijgen uit de markt.'

Welke maatschappelijke prestaties zijn het belangrijkste?

'We maken geen keus. Ze verdienen allemaal beloning. Die politieke ambitie staat ook in het regeerakkoord. Ik denk dat een hoop collega's

in Europa jaloers zijn op hoe ons kabinet het landbouwbeleid vormgeeft. Een bredere kijk leeft overal. Ons lijstje met maatschappelijke prestaties kan volgens sommige landen ook best langer. Nederland is al wel vrij vroeg met de herziening bezig. Met ingang van dit jaar hebben we ook al een aantal concrete stappen gezet, onder meer door 200 miljoen euro vrij te maken binnen onze GLB-middelen om maatschappelijke prestaties te belonen. Zoals investeringen in duurzame stallen, landschap en biodiversiteit. Hoe het beleid er uiteindelijk uit gaat zien hangt natuurlijk af van overleg met de andere lidstaten.'

Wat wordt het grootste discussiepunt?

'Hoe we doorgaan met de directe inkomenssteun. Met 27 lidstaten heb je een enorme diversiteit, ook op gebied van landbouw en omstandigheden. Gezamenlijk beleid is dan per definitie knap ingewikkeld. Daar komt bij

dat sinds 1 december 2009 het Europees Parlement medebeslissingsrecht heeft. En als er beloning komt voor maatschappelijke prestaties, dan moet nog overeenstemming worden bereikt over welke prestaties dan, en wat dat belang dan waard is.'

Is het GLB oneerlijke steun aan boeren, op wereldschaal gezien?

'Er zijn genoeg boeren die vooral produceren voor de regionale markt, zoals een Alpenboer die melk levert voor een bergkaasje. Dat het GLB een fort maakt van Europa is in ieder geval een mythe. Europa is 's werelds grootste importeur van landbouwproducten; er komt hier meer binnen uit ontwikkelingslanden dan in de Verenigde Staten, Australië, Canada, Nieuw-Zeeland en Japan bij elkaar opgeteld. Met de hervormingen in de suikersector is de EU zelfs van een grote exporteur een grote importeur geworden, en die suiker komt met name uit de armste landen, zoals uit Mozambique. Er zijn zelfs rijkere landen die dat onterecht vinden.'

Zien Nederlandse boeren uw voorstellen zitten?

'In Nederland bestaat brede steun voor de omslag naar een model dat maatschappelijke prestaties beloont. Tegelijkertijd hangt het natuurlijk af hoe die herverdeling eruit gaat zien. Maar vooralsnog staan hier geen protesterende boeren op de stoep. De impact zal het grootst zijn in sectoren met de meeste historische rechten, zoals de aardappelzetmeelindustrie en de kalversector. Als je een traditioneel patroon wilt doorbreken roept dat altijd ergens weerstand op. Maar als GLB-subsidies concrete maatschappelijke prestaties belonen, zal de maatschappij dat beter begrijpen.'

Hoe belangrijk is Wageningen UR voor u?

'We maken vrij intensief gebruik van onderzoeksresultaten. Omdat we voorstellen door kunnen laten rekenen kunnen we ook goed beslagen ten ijs komen in Brussel. Ook de Europese Commissie gebruikt onderzoek van bijvoorbeeld LEI. Beleidsondersteunend onderzoek is een goed instrument om onze visie aan te scherpen en te onderbouwen. Daarnaast is het belangrijk in de maatschappelijke dialoog die we voeren over de toekomst van het GLB. Voor het draagvlak is het goed als ook boeren en natuurorganisaties bijvoorbeeld zich bij onderzoekers kunnen laten informeren.'